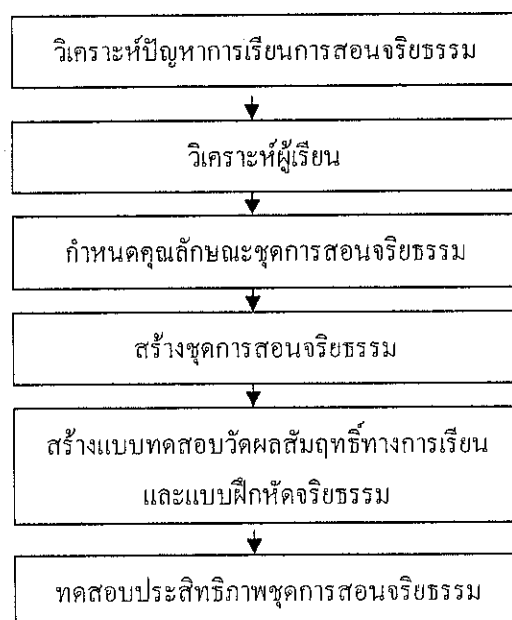

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยเชิงพัฒนาดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนจริยธรรม
2. วิเคราะห์ผู้เรียนและกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามลักษณะของผู้เรียน
3. กำหนดคุณลักษณะของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. สร้างชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
5. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบฝึกหัดจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ภาพที่ 2 แสดงการดำเนินการพัฒนาชุดการสอน

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่า
วิทยานิพนธ์ของ นันทนิษฐ์ สุทธิรัตน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(.....)
..... กรรมการ
(.....)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๕๙

วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนจริยธรรม

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายชิ้นที่มีปัญหาสอดคล้องกันพบว่า ลักษณะทางจริยธรรมของนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และมีปัญหาย่อยหลายประการ เช่นนักเรียนมีลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาหยาบคาบ แต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย ขาดระเบียบ วินัย (มนตรี กำลังคิ, 2543, หน้า 5; สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะโต๊ะ, 2541, หน้า 12; อุบล เรียงสุวรรณ, 2538; กัลยา ศรีปาน, 2542, หน้า 80) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา อาจินตมาจาร (2523, บทคัดย่อ) ที่จำแนกปัญหาการเรียนการสอนจริยธรรมออกเป็นรายด้านดังนี้

1. ปัญหาด้านตัวครูผู้สอน พบว่า ครูมีประสบการณ์ในการสอนจริยธรรมค่อนข้างน้อย สอนจริยศึกษาเพราะความจำเป็น คือเป็นครูประจำชั้น
  2. ปัญหาด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีปัญหามากในเรื่องการให้ความสำคัญ ของจริยศึกษา และสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมทั้งการแนะนำ นิเทศ ติดตามผลแก่ครู ในการสอนจริยศึกษา
  3. ปัญหาด้านหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร มีปัญหามากในเรื่องหลักสูตร ยังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น เอกสารประกอบหลักสูตรยังไม่เพียงพอ
  4. ด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียน และการวัดผล พบว่า มีปัญหามาก ในเรื่องการ ติดตามผล และการใช้อุปกรณ์การสอน และปัญหาการเลือกวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลให้ เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน
  5. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า มีปัญหามากในเรื่องความร่วมมือของชุมชนต่อการ สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรจริยศึกษา และปัญหาเรื่องหลักจริยธรรมในหลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น
- ปัญหาการเรียนการสอนจริยธรรมไม่เฉพาะจะเป็นปัญหาแค่ในระดับชั้นประถมศึกษา เท่านั้น ในระดับชั้นอื่น ๆ ก็พบปัญหาเช่นกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับชั้นใดก็ส่งผลต่อการปลูกฝังจริยธรรมของเยาวชนของชาติทั้งสิ้น ซึ่งในระดับชั้นอื่นที่ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการเรียน จริยธรรมได้พบว่า งานวิจัยของ วิไล ตั้งจิตสมคิด (2539, บทคัดย่อ) มีปัญหาในการปลูกฝัง และเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักศึกษาเช่นกัน คือ ในส่วนของข้อเสนอแนะของอาจารย์ในกลุ่ม รัตนโกสินทร์เกี่ยวกับปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักศึกษา ได้แยก ข้อเสนอแนะปัญหาเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการเรียนการสอน ไม่ควรสอนโดยเน้นความสามารถทางวิชาการเท่านั้น ควรสอดแทรกจริยธรรมควบคู่กันไปในการสอนวิชาต่าง ๆ ด้วย

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในสถาบัน ควรมีการจัดสภาพชั้นเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ตลอดจนมีการสร้างบรรยากาศที่จัดให้นักศึกษามีความรู้สึกรักและภูมิใจในสถาบัน

ด้านความประพฤติปฏิบัติของอาจารย์ ควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ และควรให้มีความรักความเข้าใจแก่นักศึกษาทุกคน และมีบทบาทในการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาด้วย

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักศึกษา อาจารย์ควรสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีในหมู่นักศึกษา และให้เพื่อนนักศึกษาด้วยกันชักจูงกันไปในทางที่ดีงาม ตลอดจนร่วมทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์แก่สังคม

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทั้งในด้านงบประมาณบุคลากรและเวลา ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรตรงกับความต้องการของนักศึกษาด้วย

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านนักศึกษา อาจารย์และผู้ปกครองควรมีการพบปะเพื่อปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอและใกล้ชิด เพราะการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมควรเริ่มที่บ้านเป็นพื้นฐานสำคัญ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนในวิชาจริยศึกษายังประสบปัญหาอยู่หลายประการทั้งในด้าน ผู้เรียน ผู้สอน และสื่อการเรียนการสอน อาทิ ครูผู้สอนขาดทักษะและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม ขาดสื่อการสอนที่มีคุณภาพ อีกทั้งการเรียนการสอนวิชาจริยธรรมเป็นเรื่องของนามธรรมทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชา และแนวทางในการปฏิบัติไม่ดีพอ ซึ่งเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอน

วิเคราะห์ผู้เรียนและกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามลักษณะของผู้เรียน

1. ศึกษาหลักจิตวิทยาการเรียนการสอน ในวัยประถมศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ธรรมชาติ ความสนใจ ความต้องการของเด็กวัยประถมศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. สอบถามจากครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
3. นำข้อมูลที่ได้มากำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามลักษณะของผู้เรียนดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามลักษณะของผู้เรียน

ลักษณะผู้เรียน	พฤติกรรมการเรียนรู้
1. มีระยะเวลาความสนใจประมาณ 15-20 นาที	1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เกิน 20 นาที
2. มีจินตนาการ	2. ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์
3. มีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่	3. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน และเร้าความสนใจด้วยสื่อใหม่ๆ ที่ทันสมัย
4. ชอบการเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง	4. จัดกิจกรรมให้มีการเคลื่อนไหว และส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก
5. ชอบการละเล่นเป็นกลุ่ม ชอบเข้าร่วมกิจกรรม	5. จัดกิจกรรมกลุ่มแบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยกันคิดและร่วมกันทำกิจกรรม
6. มีพฤติกรรมชอบเลียนแบบ	6. ยกตัวอย่างบุคคลหรือสิ่งที่ดีงามให้เป็นแบบอย่างที่ดีที่นักเรียนทำตาม
7. มีพัฒนาการทางด้านความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น	7. สรุปความรู้ความเข้าใจโดยการถาม และอภิปรายร่วมกัน

กำหนดคุณลักษณะของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

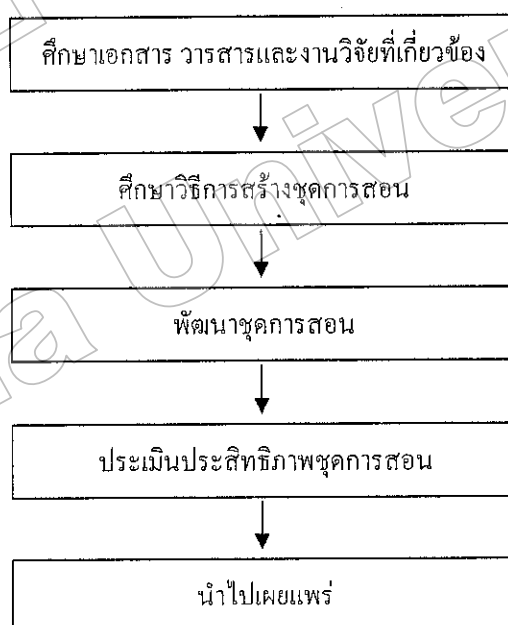
คุณลักษณะของชุดการสอนจริยธรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะดังนี้

1. เป็นชุดการสอนที่ใช้สอนจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นชุดการสอนแบบประเภทประกอบการบรรยายที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย โดยมีเนื้อหาให้นักเรียนอ่านแล้วทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ เช่น บัตรกิจกรรม ฯลฯ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมกันมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ชุดของสื่อประสมสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหาจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เป็นชุดการสอนที่ใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น ภาพการ์ตูน เทปเสียง ภาพและหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ ประสมกันอย่างมีระบบเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้กับผู้เรียนมากที่สุด
4. เป็นชุดการสอนที่ช่วยให้ครูทำการสอนได้ง่ายสะดวกและง่ายแก่การเคลื่อนย้าย โดยจัดเก็บไว้ในกล่องบรรจุที่แข็งแรง

สร้างชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

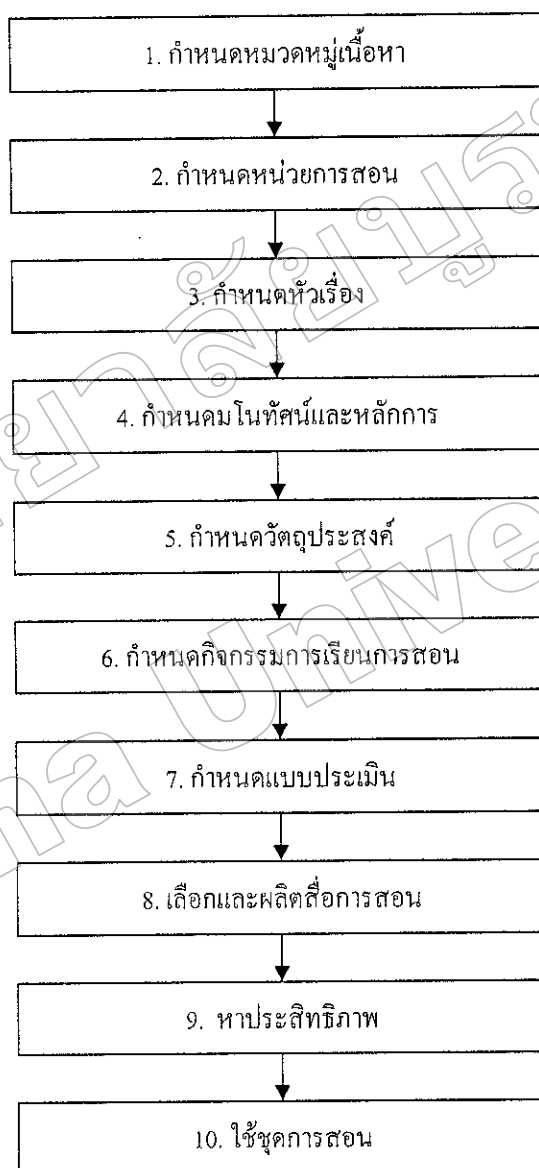
ในการพัฒนาชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาชุดการสอน

1. ศึกษาคู่มือครู หนังสือเรียน และหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับจริยธรรม รวมทั้งโครงสร้างและหลักสูตรจริยศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เป้าหมายวัตถุประสงค์และนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม

2. ศึกษาวิธีการสร้างชุดการสอน หลักการและทฤษฎีองค์ประกอบของการสอน ลำดับขั้นการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางการสร้างชุดการสอนของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างชุดการสอน

3. พัฒนาชุดการสอน

3.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา ผู้วิจัยเลือกเนื้อหาโดยพิจารณาจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเหตุผลดังนี้

3.1.1 เป็นเนื้อหาตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดไว้ในวิชาจริยศึกษา เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นขอบเขตเนื้อหาที่ใช้สอนโดยทั่วไป

3.1.2 เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันใกล้ตัวผู้เรียนและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนมีความสนใจ โดยผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไปได้

3.2 กำหนดหน่วยการสอน ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจัดเนื้อหาเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้คือ

3.2.1 ความซื่อสัตย์สุจริต 6 คาบเรียน

3.2.2 ความมีระเบียบวินัย 6 คาบเรียน

3.2.3 ความรับผิดชอบ 6 คาบเรียน

3.3 กำหนดหัวเรื่อง

3.3.1 ความซื่อสัตย์สุจริต

3.3.1.1 ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริต

3.3.1.2 พฤติกรรมของผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต

3.3.1.3 เราควรซื่อสัตย์กับใคร ซื่อสัตย์อย่างไร

3.3.1.4 คุณประโยชน์ของการมีความซื่อสัตย์สุจริต และโทษของการขาดความ

ซื่อสัตย์สุจริต

3.3.1.5 การนำความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3.2 ความมีระเบียบวินัย

3.3.2.1 ความหมายของระเบียบวินัย

3.3.2.2 คุณลักษณะของคนที่มีระเบียบวินัย

3.3.2.3 ประเภทและพฤติกรรมของการรักษาระเบียบวินัย

3.3.2.4 คุณประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย และโทษของการขาดระเบียบวินัย

3.3.2.5 การนำระเบียบวินัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3.3 ความรับผิดชอบ

3.3.3.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

3.3.3.2 พฤติกรรมของผู้มีความรับผิดชอบ

3.3.3.3 ขอบข่ายของพฤติกรรมความรับผิดชอบ

3.3.3.4 ผลดีของความรับผิดชอบและผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

3.3.3.5 การปฏิบัติให้เป็นคนมีความรับผิดชอบ

3.4 กำหนดมโนทัศน์และหลักการ ภายหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้จากชุดการสอนแล้ว นักเรียนสามารถมีความรู้ความเข้าใจในจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.5 กำหนดวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยยึดเนื้อหา ดังนี้

3.5.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริต

3.5.1.1 นักเรียนสามารถบอกความหมายของความซื่อสัตย์สุจริตได้อย่างถูกต้อง

3.5.1.2 นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความซื่อสัตย์สุจริตกับสุภาษิตคำพังเพยไทยได้อย่างถูกต้อง

3.5.1.3 นักเรียนสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์เรื่องความซื่อสัตย์สุจริตที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

3.5.1.4 อธิบายให้เห็นถึงผลดีของการเป็นคนมีความซื่อสัตย์สุจริตและผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์สุจริต

3.5.1.5 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตได้ตามสถานการณ์ที่กำหนด

3.5.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความมีระเบียบวินัย

3.5.2.1 นักเรียนสามารถบอกความหมายของความมีระเบียบวินัยได้อย่างถูกต้อง

3.5.2.2 นักเรียนสามารถยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นผู้มีระเบียบวินัยได้อย่างถูกต้อง 3 บุคคลพร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบได้

3.5.2.3 นักเรียนสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์เรื่องความมีระเบียบวินัยที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

3.5.2.4 นักเรียนสามารถอธิบายให้เห็นถึงผลดีของการเป็นคนมีระเบียบวินัย และผลเสียของการขาดระเบียบวินัย

3.5.2.5 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีระเบียบวินัยได้ตามสถานการณ์ที่กำหนด

3.5.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความรับผิดชอบ

3.5.3.1 นักเรียนสามารถบอกความหมายของความรับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง

3.5.3.2 นักเรียนสามารถยกตัวอย่างหน้าที่ที่ต้องแสดงความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

3.5.3.3 นักเรียนสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์เรื่องความรับผิดชอบที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

3.5.3.4 นักเรียนสามารถอธิบายให้เห็นถึงผลดีของความรับผิดชอบและผลเสียของการขาดความรับผิดชอบได้

3.5.3.5 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

3.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำจุดประสงค์แต่ละข้อมาวิเคราะห์งาน เพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ละข้อ

3.7 กำหนดแบบประเมินผล ดังนี้

3.7.1 สร้างแบบฝึกหัดจริยธรรมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบวัดจริยธรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.7.2 สร้างแบบวัดจริยธรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสร้างแบบฝึกหัดจริยธรรมเป็นแบบเติมคำและเลือกตอบ ส่วนแบบวัดจริยธรรมที่สร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก มีค่าระดับคะแนน 3 ระดับ โดยยึดหลักทฤษฎีทางจริยธรรม เพื่อเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง คำตอบที่คิดเพียงเป็นการทำประโยชน์ส่วนตนหรือทำให้ตนเองพึงพอใจ

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง คำตอบที่คิดทำประโยชน์ในกลุ่มตน

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง คำตอบที่คิดทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม และตามอุดมการณ์สากล

3.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน ชุดการสอนแต่ละชุดมีสื่อการเรียนการสอนหลายชนิดประสมประสานกันไปขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาตามจุดมุ่งหมายของการสอนและเนื้อหาจากวิชา รูปแบบและระบบของการเรียนการสอน ลักษณะของผู้เรียน เกณฑ์เฉพาะของสื่อ วัสดุสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ ซึ่งจะระบุไว้ในแผนการสอน

3.9 หาประสิทธิภาพ

3.9.1 การหาประสิทธิภาพจากการตรวจสอบชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ นำชุดการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างและพัฒนาชุดการสอน ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาจริยธรรม 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ในชุดการสอน ซึ่งพบปัญหาที่ต้องแก้ไขคือ เนื้อหาบางส่วนในบัตรเนื้อหาไม่จำเป็น ต้องตัดออกไป และมีการตรวจแก้ไขคำที่ผิด เปลี่ยนคำที่อ่านแล้วให้ความหมายไม่ชัดเจน หรือเป็นศัพท์แสง เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นทันยุคทันสมัย แยกแบบวัตรจริยธรรมออกเป็นชุด ๆ ไป ไม่นำมาใส่ไว้รวมกัน

3.9.2 นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียน เป็นรายบุคคลจำนวน 3 คน ซึ่งมีผลการเรียนทั้งอ่อน ปานกลาง และเก่ง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดโคกท่าเจริญ อำเภอบางบาล จังหวัดชลบุรี เพื่อดูความเหมาะสม ความชัดเจนของเนื้อหา ความยากง่ายของภาษา กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ในชุดการสอน ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

จากการทดลองพบว่า คำชี้แจงในส่วนของบัตรกิจกรรมไม่ชัดเจน นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจต้องแก้ไขใหม่ คือ นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเห็น เปลี่ยนเป็น นักเรียนร่วมกันอภิปรายและเพิ่มเติมในส่วนของแบบวัตรจริยธรรมว่า ถ้านักเรียนไม่เข้าใจคำชี้แจงหรือข้อความใด ให้ถามครูตัดข้อความในเรื่องแต่ละเรื่องในบัตรกิจกรรมออก เพื่อให้เนื้อเรื่องกระชับมากขึ้น ไม่เยิ่นเย้อ

3.9.3 นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มย่อย จำนวน 6 คน มีผลการเรียนทั้ง อ่อน ปานกลาง และเก่ง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดโคกท่าเจริญ อำเภอบางบาล จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มนี้ใช้ชุดการสอนตามเวลาที่กำหนดให้พร้อมทั้งคอยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด เพื่ออุปถัมภ์พันธ์ในกลุ่มว่า คำสั่งและกิจกรรมในชุดการสอนเป็นอย่างไร ใช้เวลาเป็นไปตามกำหนดหรือไม่ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

จากการทดลองกลุ่มย่อยพบว่า เวลาที่ใช้เกินที่กำหนดไว้หลายนาที และจากการสังเกตและสอบถามนักเรียนพบว่า รูปภาพการ์ตูนใหญ่เกินไป ดึงความสนใจนักเรียนมากเกินไป

จะต้องปรับขนาดให้เล็กลง และเปลี่ยนภาพบางภาพใหม่ให้เหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนสนใจในข้อคำถามและเขียนคำตอบในกระดาษคำตอบมากกว่าภาพการ์ตูน และต้องปรับขนาดตัวหนังสือในแผ่นป้ายเพลงให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้นักเรียนที่นั่งเรียนอยู่ในระยะไกลอ่านได้สะดวกขึ้น

สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบฝึกหัดจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบจากเอกสารประกอบการวัดผลการศึกษา
2. นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์จากขั้นตอนแรกไปสร้างแบบทดสอบเป็นแบบวัดจริยธรรม และแบบฝึกหัดจริยธรรม ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดการสอน 3 หน่วยการเรียนรู้
3. นำแบบทดสอบที่เป็นแบบวัดจริยธรรม และแบบฝึกหัดจริยธรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 , หน้า 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
	R แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. คัดเลือกแบบทดสอบและแบบฝึกหัดจริยธรรมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .50 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดโคกท่าเจริญ อ.พานทอง จ.ชลบุรี

5. นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว วิเคราะห์หาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 129)

5.1 วิเคราะห์หาความยากง่าย ของแบบฝึกหัด

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

เลือกแบบฝึกหัดที่มีความเที่ยงตรงมากกว่าหรือเท่ากับ .50 ความยากง่าย .20 - .80 เป็นแบบฝึกหัดจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

5.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบฝึกหัด

$$r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R_u	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_e	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เลือกแบบฝึกหัดที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป เป็นแบบแบบฝึกหัดจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

5.3 หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามสูตรครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 125)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อ
	$\frac{2}{S}$	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	$\frac{2}{S_t}$	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การดำเนินการผู้วิจัยนำชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ที่ปรับปรุง แก้ไขแล้ว มาดำเนินการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดโคกท่าเจริญ อ.พานทอง จ.ชลบุรี โดยใช้เวลาในการสอน 18 คาบ คาบละ 20 นาที ในวันที่ 6 – 8 กันยายน พ.ศ. 2548 โดยสอนวันละ 1 เรื่อง ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจการใช้ชุดการสอนจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ
2. ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการสอนในแต่ละชุด
3. เมื่อจบกิจกรรมในแต่ละชุดการสอน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด แล้วผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบฝึกหัดจริยธรรมจากทุกหน่วยการเรียนรู้ไปประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก
4. เมื่อนักเรียน เรียนจบชุดการสอนในแต่ละชุดผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดจริยธรรม ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำข้อมูลไปประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

2. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนโดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2539, หน้า 119)

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด คิดเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของการทำแบบฝึกหัดในแต่ละชุดการสอน
	$\sum X$	แทน	คะแนนของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยต่าง ๆ ทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดประจำหน่วยย่อยทั้งหมด

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการสอนคิดจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน